

کہ نیز لاک

نووسینی

سعد عبدالکریم

که نیزهک

ته پلی دهستی مولحیدان

(به که نیزهک کردن، په حمه ته بۆ ژنانی دوژمن)

پیدا چونه وهی

لیژنه یهک له مامۆستایان

نوسینی

سعد عبدالکریم

ناوی نامیلکه: که نیزهک، ته پئی دهستی مولحدان

نوسین: سعد عبدالکریم

پیداچونه وه: لیژنه یهک له مامۆستایان

دیزاین: م. بیلال جلال حداد.

سالی نوسین: 2020

که نیزهک

ته پلى ده ستي مولحيدان

به که نیزهک کردن، په حمه ته بو ژناني دوژمن

به ناوی خوی گوره

دوی پیداجونه وهی وردی نوسراوی برامان به پیز (سعد عبدالکریم) که داویان کردبوو پیدابچینه وه، نوسینیکی کورت و پوخت و پون و به زانست و به لگه بوو- ما شاء الله، خوی گوره زیاتر زانین و کردار و تیگه شتنی پی بیخه شیئت، دست خۆشی لی ده که این، خوی گوره لی قبول بکات و له هه موانی قبول بکات، سوپاس بو خوی گوره که پوخته یه کی زور باش و سه رنجراکیش و به زانست و به پیزبوو.

دوی سه رکه وتن و قبول ده که م له خوی گوره بو نئیمه و بو برای نوسه رمان.

لیژنه ی پیداجونه وه

24 ی ئازار 2020

پیشہ کی:

سو پاس و ستایش بؤ خوی گہ ورہ، صہ لاوات و سہ لام بؤ سہر خوشہ ویستمان پہ یامبہری ئە کرہم .

سو پاس بؤ خوی بہ خشنده کہ یارمہ تی داین لہ سہر نووسینی ئەم نامیلکہ یہ بؤ پروونکردنہ وہی بابہ تی "کہ نیزہک لہ ئیسلامدا" و دہر خستنی ئەو حکمہت و ئامانج و مہ بہ ستانہی کہ شہریعہ تی ئیسلام لہم پرؤسہ یہ دا ہہ یہ تی .

بہ پیرزانی خوینہر لہم بابہ تہ دا پشتیوان بہ خوا وہ لآمی ئەم چہ ند خالہ دہدہینہ وہ:

یہ کہ م: دہستبہ سہر (السبی) چیہ؟ کہ نیزہک (ملک الیمین) چیہ؟

دو وہم: بہ کؤیلہ کردن چؤن بووہ پیش ئیسلام؟

سییہ م: مہرجہ کانی بہ کہ نیزہک کردن چیہ و کئی دہ کریتہ کہ نیزہک لہ ئیسلامدا؟

چوارہ م: مافہ کانی کہ نیزہک چین؟

پینجہ م: ئەو کارانہی کہ حہرامن لہ بابہ تی کہ نیزہک دا چین؟

شہ شہ م: بہ کہ نیزہک کردن یان ئیہمال کردن؟

یه که م: دستبه‌سهر (السبی) چیه؟ که‌نیزهک (ملک الیمین) چیه؟

دستبه‌سهر (السبی): بریتین ده‌ستگیرکراوانی شه‌پی نیوان موسلمانان له‌گه‌ل کافران دا (جیهادی شه‌رعی). وشه‌که زیاتر بۆ ئافره‌ت و مندال به‌کاره‌توو له‌ زمانی عه‌ره‌بیدا، چونکه زیاتر ئه‌و دوو چینه له‌ شه‌ردا ده‌ستگیر ده‌کرین، و به‌ گشتی پیاوان ده‌کوژرین یان هه‌لدین له‌ شه‌ردا.

که‌نیزهک (ملک الیمین):

* له‌پرووی زمانه‌وانیه‌وه: واته (ئافره‌تانی ژێرده‌سته‌کراو یان ده‌ستگیرکراو). (معجم المعانی)

* له‌پرووی زاراوه‌ی به‌کاره‌یتان (اصطلاح): ئه‌و ئافره‌تانه‌ن که له‌ شه‌پی نیوان موسولمانان و ناموسولماناندا ده‌ستگیر ده‌کرین و پاسپارده‌ی پیاویکی موسولمان ده‌کرین به‌پیی پێوشوینی شه‌رعی.

وه‌ک ئاشکرایه له‌ ئیسلامدا به‌ گشتی دروست نیه له‌ شه‌ردا (پیاوی پیر، ژن، مندال، و ئاژهل) بکوژرین و نابیت (دار و دره‌خت) ببردینه‌وه و له‌ناو ببریین با هی کافر و ناموسلمانیش بن، له‌ ئیسلامدا ئه‌و ئافره‌تانه‌ی له‌ناو سوپای بیباوه‌راندان، به‌لام راسته‌وخۆ شه‌ر ناکه‌ن، ئه‌وا دوا‌ی ده‌ستگیرکردنیان ناکوژرین، به‌لکو پاسپارده‌ ده‌کرین. ئه‌مه‌ش کۆده‌نگی زانایانی له‌سه‌ره. وه‌کو له‌خواره‌وه ده‌یخه‌ینه‌پوو:

* ابن حزم (په‌حمه‌تی‌ خ‌و‌ای‌ ل‌ی‌ب‌ی‌ت) ده‌فه‌رم‌و‌ی‌ت: "واتفقوا انه لا
یحل قتل صبیانهم ولا نساءهم الذین لا یقاتلون" (مراتب‌ الاجماع - ص 201)

واته: "زانیان‌ ک‌و‌ده‌نگن‌ له‌سه‌ر‌ ئه‌سه‌ر‌ ک‌وش‌تنی‌ ئه‌و‌ مندال‌ و‌ ژنه‌
بی‌باوه‌رانه‌ی‌ که‌ (پ‌استه‌وخ‌و) شه‌ر‌ ناکه‌ن‌ حه‌ل‌ال‌ نیه‌"

* ئیمامی‌ النووی‌ (په‌حمه‌تی‌ خ‌و‌ای‌ ل‌ی‌ب‌ی‌ت) ده‌فه‌رم‌و‌ی‌ت: " اجمع
العلماء علی‌ العمل‌ بهذا‌ الحدیث‌ (نه‌ی‌ رسول‌ الله‌ -صلی‌ الله‌ علیه‌
وسلم‌ عن‌ قتل‌ النساء‌ و‌ الصبیان) و‌ تح‌ریم‌ قتل‌ النساء‌ و‌ الصبیان‌ اذا
لم‌ یقاتلوا" (شرح‌ صحیح‌ مسلم‌ - ج 12 - ص 36)

واته: "زانیان‌ ک‌و‌ده‌نگن‌ له‌سه‌ر‌ کارکردن‌ به‌م‌ فه‌رم‌و‌وده‌یه‌ی‌ که‌)
پی‌غه‌مبه‌ر-صلی‌ الله‌ علیه‌ وسلم‌ نه‌ی‌ کردوه‌ له‌ ک‌وش‌تنی‌ مندال‌ و
ژن) و‌ ک‌وش‌تنی‌ مندال‌ و‌ ژنان‌ حه‌رام‌ ده‌که‌ن‌، ئه‌گه‌ر‌ (پ‌استه‌وخ‌و) شه‌ر‌
نه‌که‌ن‌"

که‌واته‌ ژنانی‌ ده‌ستگیرک‌راو‌ له‌ جه‌نگدا‌ حوکمیان‌ چی‌ ده‌بی‌ت؟

که واته ژنانی ده‌ستگیرکړاو له جه‌نگدا حوکمیان چی ده‌بیټ؟

نهمیر و خه‌لیفه‌ی موسولمانان برپار د‌دات له‌سه‌ر چاره‌نووسی
ن‌ه‌و ده‌ستگیر کړاونه، به یه‌کیک له‌و ریگایانه‌ی که شه‌ریعه‌تی نیسلام
دایناره، ن‌ه‌وانیش:

❖ یان بیبه‌رامبه‌ر نازاد ن‌ه‌کرین.

❖ یان به فیدیه نازاد ن‌ه‌کرین (به پاره یاخود دیل به دیل)

❖ یان ن‌ه‌کرینه که‌نیزه‌ک.

خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویټ " **فَاِمَا مِّنَّا بَعْدُ وَاِمَا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ
اُوزَارَهَا** " (سورة محمد 4)

واته: "ده‌ستگیرکړاوانی جه‌نگ: یان منه‌تیاں به‌سه‌ردا بکه‌ن و
بیبه‌رامبه‌ر نازادیاں بکه‌ن، یاخود به‌رامبه‌ر فیدیه‌یه‌ک نازادیاں بکه‌ن
(جا فیدیه‌که پاره بیټ یان دیل به دیل بیټ) هه‌تاوه‌کو ناسه‌واری شه‌ر
ته‌واو ده‌بیټ و کوټایی دیټ"

کی چاره‌نووسی ن‌ه‌م ده‌ستگیر کړاونه یه‌کلایی ده‌کاته‌وه و برپاری له‌سه‌ر
د‌دات؟!

ده‌بیټ خه‌لیفه‌ی موسولمانان چاره‌نووسی ن‌افره‌ته
ده‌ستگیرکړاوه‌کان به یه‌کیک له‌م ریگایانه یه‌کلایی بکاته‌وه (بیبه‌رامبه‌ر
نازاد کړدن - به فیدیه نازاد کړدن - به که‌نیزه‌ک کړدن).

ئەم بېرىارەش خەلىفەى موسولمانان نابىت له خۆيه وه بىدات، بهلكو سهىرى بارودۆخى ئەوكاته دهكات و كامەى مهصلهحهتى موسولمانانى تىدا بوو، پىويسته ئەوهيان بكات.

چەندىن نمونەمان هەيه له ميژوودا كه خەلىفەكانى موسولمانان ئافرهتانى دەستگىر كراوى چەنگيان نەكردوو به كه نيزهك و ئازاديان كەردوون به بى بهرامبەر، وهكو صلاح الدينى ئەيوبى له چەنگى دژى خاچ پەرستان دا ئافرهتانى دەستگىر كراوى بىبهرامبەر ئازاد كرد و نەيكردنه كه نيزهك.

واته مەرج نيه هەموو كات ئافرهتانى دەستگىر كراو بكرينه كه نيزهك، بهلكو به پى بارودۆخى ئەوكاتهى موسولمانان خەلىفەى موسولمانان ئەم بېرىاره دەدات و پرەچاوى مهصلهحهتى گشتى دهكات.

ئايا هەموو ئافرهتانى دەستگىر كراوى چەنگى نيوان موسولمانان و ناموسولمانان دەتوانرئت بكرينه كه نيزهك؟

زانايان دوو راي جياوازيان هەيه:

1- ابن عبدالبر دەفه رموئت: جمهورى زانايان (له وانه ئىمامى شافعى و مالک و احمد) له سهەر ئەوهن كه تەنها ئەو ئافرهته

دهستگیرکراوانه به‌حال دل ده‌زانه بکرینه که‌نیزه‌ک که نه‌هلی کیتابن
(واته مه‌سیحی یاخود جوله‌که‌ن). (الاستذکار ج16- ص265).

له‌و زانایانه :

* ئیمامی النوی (په‌حمه‌تی خوی لیبت) ده‌فه‌رمویت: "واعلم
ان مذهب الشافعي ومن قال بقوله من العلماء ان المسبية من عبدة
الأوثان وغيرهم من الكفار الذين لا کتاب لهم لا یحل وطؤها بملک الیمین
حتى تسلم، فمادامت علی دینها فهی محرمة" (شرح صحیح مسلم ج10-
ص31)

واته: " بزانه که مه‌زه‌بی شافعی و هه‌موو نه‌و زانایانه‌ی له‌سه‌ر
نه‌و مه‌زه‌به‌ن، له‌سه‌ر نه‌وه‌ن که نه‌و ئافره‌ته ده‌ستگیر کراوانه نه‌گه‌ر
بت په‌رست بن، یاخود بی‌باوه‌ر بن و نه‌هلی کیتاب نه‌بن، سه‌رجیی
کردن له‌گه‌لیان دروست نیه هه‌تا موسولمان ده‌بن، وه هه‌تا وه‌کو له‌سه‌ر
دینه‌که‌ی خویان (بی‌باوه‌ریه‌که‌یان) بمیننه‌وه حه‌رامه سه‌رجییان له‌گه‌ل
بکریت "

* پرسیار کرا له ئیمامی مالک (په‌حمه‌تی خوی لیبت): ئایا
دروسته سه‌رجیی کردن له‌گه‌ل که‌نیزه‌کیکدا که نه‌هلی کیتاب نه‌بیٔ ؟
فه‌رمووی: نه‌خیر، سه‌رجیی له‌گه‌ل ناکریٔ هه‌تا پاک نه‌بیٔ وه له‌ سو‌ری
مانگانه و موسولمان نه‌بیٔ. (المدونة 220\2)

* ابن حزم (پرحمہ تی خوی لیبت) دہفہ رمویت: " دروستہ
ئینسانی موسولمان ہاوسہ رگیری لہ گہل ئہ ہلی کیتاب لہ مہ سیجی و
جولہ کہ و مہ جوسیہ کان بکات، وہ دروست نیہ سہ رجی لہ گہل
کہ نیزہ کیکی ناموسولمان (جگہ لہ ئہ ہلی کیتاب) بکات، چونکہ زہ واج
کردن لہ گہ لیان دروست نیہ "

2- بہ شیکی تر لہ زانایان وہ کو (ابن قدامہ - الصنعانی -
الشوکانی) رایان وایہ کہ دروستہ ہموو ئافرہ تیکی ناموسولمان بکریتہ
کہ نیزہ کہ، بہ لام دروست نیہ بہ زہ واجی نیکاح ئہ و کہ نیزہ کانہ مارہ
بکہن کہ ئہ ہلی کیتاب نین (واتہ دروست نیہ بہ لایانہ وہ کہ نیزہ کی
غہیری ئہ ہلی کتاب بکہنہ ہاوسہ ری ہمیشہ بیان). بو ئہ م بابہ تہ
دہ توانیت سہیری کتیبی (جامع احکام النساء - ج 4 - ص 650) بکہیت.

پیش ئیسلام بہ کہ نیزہ کہ کردن چوں بووہ !!؟

دووهم: باری ده‌ستبه‌سه‌رانی جه‌نگ له پیش ئیسلام چۆن بوو؟

پیش ئیسلام به‌که‌نیزه‌ک کردن نه‌بووه، به‌لکو به‌کۆيله کردن هه‌بووه که چه‌وسانه‌وه‌یه‌کی بئ وینه و تال و خراپ و قیزه‌ون بوو، هه‌ر ئافره‌تیک له‌شه‌پدا ده‌ستگیر بکرایه راسته‌وخۆ ده‌کوژرا یاخود ده‌کرا به‌ کۆيله و به‌نده، لی‌ره‌دا زۆر گرنگه‌ بزانین به‌ کۆيله کردن و به‌که‌نیزه‌ک کردن زۆر جیاوازن له‌ یه‌کتر. چونکه کۆيله هیچ مافیکی نیه و گه‌وره‌که‌ی ده‌توانیت هه‌موو کاریکی شیاو و نه‌شیاوی پئ بکات و هه‌موو جۆره سوکایه‌تیه‌کیان پئ کردووه و هیچ ده‌وله‌ت و گروپیکیش نه‌بوون بینه‌ خه‌مخۆر و وه‌لی ئه‌مر و سه‌ره‌پرشتی بۆ ئه‌وه‌ی هه‌رجۆره مافیکی بۆ دابین بکه‌ن.

ئه‌وه‌ی میژووی به‌کۆيله کردن و کۆیلایه‌تی بخوینیته‌وه له‌به‌ر ته‌وژمی ئیلحاد و کوفر و شیرک و بت‌په‌رست و خاچه‌پرست و ئاگرپه‌رست و ته‌نانه‌ت به‌ناو فه‌لسه‌فیه‌کان و دانایانی یۆنانی و هاوشیوه‌کانیان، بیژی له‌ مرۆف و مرۆقایه‌تیان دیته‌وه و مه‌یلی ئه‌وه ده‌کات پر به‌گه‌رووی هاوار بکات له‌تاو ئه‌وه‌ی به‌سه‌ر مرۆقایه‌تی و ئافره‌ت به‌تایبه‌تیدا هیناویانه.

به‌لام له‌ ئیسلامدا به‌کۆيله‌کردنی خه‌لکی هه‌رامه (به‌ تیگه‌شتنی جاهیلی بۆ کۆيله و به‌و شیوازه‌ی ئه‌وان)، به‌لکو ژنانی ئه‌هلی کیتاب

که دستگیر ده کرین ده توانریت بکرینه که نیزهک، که ئه ویش جوریکه له هاوسه رگیری و ده ولت ده بیته وهلی ئه مری ئافره ته که و مافه پره واکانی به پیی شه ریه تی دادپه روه ری ئیسلام بو ده سته بهر ده کات و چاودیری ژیان و گوزه رانی ده کات.

که وابیت ئیسلام چ گۆرانکارییه کی هیئاوه بو ئه م باسه؟

سیهه م: مه رجه کانی به که نیزهک کردن چین له ئیسلامدا؟

1- پیویسته ئه و ئافره ته له ریزی سوپای بی باوه راندا بوویت. واته به شداری شه ره که ی کرد بیت.

2- پیویسته ئه و ئافره ته ئه هلی کیتاب بیت (واته مه سیحی یاخود جوله که بیت)، جگه له و دووانه ناتوانریت بکریته که نیزهک و سه رجیی له گه ل بکریت.

(ئه مه له سه ر پای ئه وانه ی که باسما ن کردن و وتما ن پییا ن حه رام بووه جگه له ئه هلی کیتاب بکرینه که نیزهک)

3- پیویسته هر پیاویکی موسولمان به پیی گریبه ستیک (که له نیوان دهولت و پیاوه موسولمانه که دا ده به ستریت) ئافرته که بکاته که نیزه کی خوی، که دوايش دهولت چاودیری پیاوه که دهکات له چۆنیه تی هه لسوکه وت کردن له گه ل ئافره ته که دا، ئه گه ر بزانیته ئه و پیاوه به شیوه یه کی نامرؤفانه هه لسوکه وت له گه ل ئافرته ته که دا دهکات، دهولت بوی هه یه گریبه سته که ی هه لوه شینیتته وه و ئافرته ته که ی لی بسه نیتته وه. وه هر پیاویک به بی هه بوونی ئه م گریبه سته سه رجیی له گه ل ئافره تیکی ده ستگیر کراودا بکات، حه ددی زینای له سه ر جیبه جی ده کریت.

ئیمامی شافعی (رحمه الله) ده فه رمویته: " **واذا اغتصب الرجل الجارية ثم وطنها بعد الغصب وهو من غير اهل الجهالة اخذت منه الجارية والعقر واقیم علیه حد الزنا**" (کتاب الأم - ج3 - ص 253)

واته: "ئه گه ر پیاویکی موسولمان سه رجیی له گه ل که نیزه کیی کرد (به بی به ستنی هیچ گریبه ستیک) ئه وه که نیزه که که ی لی ده سه نریتته وه و حه ددی زیناشی له سه ر جیبه جی ده کریت، جگه له پیاویک که به م حوکه می نه زانیبیت و عیلمی نه بوویت ده رباره ی".

له خالی دووه‌دا زانیمان کۆیله مافی نه‌بووه لای ناموسلّمانان،
ئهی که‌نیزه‌ک له ئیسلامدا چ مافیکی بۆ ده‌سته‌به‌ر کراوه؟

چوارهم: مافه‌کانی که‌نیزه‌ک چین له ئیسلامدا؟

- 1- ده‌بیّت ئه‌و پیاوه شوینی نیشته‌جی بوونی بۆ دابین بکات.
- 2- ده‌بیّت له هه‌مان ئه‌و جل و به‌رگه‌ی بۆ بکات که بۆ مال و منداله‌که‌ی ده‌کات.
- 3- ده‌بیّت له هه‌مان جۆری ئه‌و خواردنه‌ی بداتی که پیاوه‌که خۆی و مال و منداله‌که‌ی ده‌یخوات.
- 4- نابیّت ئیشیکیان پی بسپێردریت که له توانایاندا نه‌بیّت.
به‌لگه‌مان چیه بۆ ئه‌م قسانه‌مان؟

پیغه‌مبه‌ر صلی الله علیه وسلم ده‌فه‌رمویّت: "هم اخوانکم جعلهم
الله تحت ایدیکم، فاطعموهم مما تاکلون، والبسوهم مما تلبسون، ولا
تکلفوهم ما یغلبهم فان کلفتموهم فاعینوهم." (البخاری 6050، ومسلم 1661)

واته: "ئه‌وانه (خوشک) و براتان، خوی گه‌وره خستونیه‌تیه ژیر
ده‌سه‌لاتی ئیوه، له‌و خواردنه‌یان بده‌نی که خۆتان ده‌یخۆن، له‌و

پۆشاکەیان بدەنێ کە خۆتان ئەپپۆشن، ئیشیکیان پێ مەسپێرن کە لە توانایاندا نیه، ئەگەریش ئیشیکتان پێ سپاردن یارمەتییان بدەن"

5- نابیت بە هیچ شیوەیەک سوکایەتی پێ بکری. تەنانەت بۆی نیه پێی بلایت "عەبدەکەم" یاخود هەر وشەیهکی تر کە سوکایەتی پێکردن بگەیهنیت.

6- لە مێردە کۆنەکە ی چەند مندالی بۆ بەجێ مابیت، دەبیت ئەم پیاوێ هەموویان بەخێو بکات و نابیت بە هیچ شیوەیەک مندالەکان لە دایکیان جیا بکەنەو. پێغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) دەفەرمویت: **"مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ وَالِدَةٍ وَوَلَدِهَا ، فَفَرَّقَ اللَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَحِبَّتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ"** (حدیث حسن اخراجہ الترمذی 1566)

واتە: "هەرکە سێک مندال و دایکەکە ی لەیەک جیا بکاتەو، خوای گەرە لە قیامەتدا لە خۆشەویستانی جیا دەکاتەو"

7- کاتیک ئەم کەنیزەکە مندالی دەبیت لەو پیاوێ، ئەو دەبیتە خێزانی هەمیشەیی ئەو پیاوێ، بە مردنی پیاوێکەش ئەو ژنە دەبیتە کەسیکی ئازاد (تەنانەت ئەگەر مندالەکە ی لەباریش بچیت یان بۆ ماوێهەکی کەم بژیت).

8- ئەو مندالە ی لەم پرۆسە یەدا دروست دەبیت، کەسیکی تەواو، ئازادە و هەموو مافیکی هەیه وەک هاوڵاتیەکی پلە یەک لە وڵاتدا،

تهنانهت له میژووی ئیسلامدا مندالی که نیزهک بۆته خه لیفه ی موسولمانان. وهکو خه لیفه (معتصم بالله) که دایکی که نیزهک بووه و ناوی (ماردة) بووه .

9- نابیت به هیچ شیوهیهک زۆری لی بکریت بۆ گۆپینی ئاینه که ی. (لا اکراه فی الدین)

10- ئەگەر پیاویک له که نیزه که ی بدات، سوننهت وایه ئازادی بکات، وهکو که فاره تیک بۆ ئەو تاوانه ی کردوویه تی. عن ابن عمر (رضی الله عنه) قال: سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول "من لطم مملوکه او ضربه فکفارته ان یعتقه" (رواه مسلم 1657)

واته: ابن عمر (پهزای خوای لیبیت) وتی: گویم له پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) بوو ده یفه رموو: "هه رکه سیک له ژێرده سته که ی بدات، که فاره ته که ی ئەوه یه که ئازادی بکات"

11- ئەگەر ئەم ئافره ته پازی نه بوو به م به که نیزهک بوونه، ئەوا مافی ئەوه ی هه یه که خۆی ئازاد بکات له به رامبه ر فیدییه که دا (جا فیدییه که پاره بیت یا خود ئیش کردن بیت بۆ خاوه نه که ی) بۆ ماوه یه ک و به و بپه ی که ریک ده که ون له سه ری. ئەمه ش له قورئاندا به (الکتابه — گریبه ستی ئازاد بوون) ناسراوه و قورئان موسولمانانی هه لئاوه که ئەگەر ژێرده سته کانیا ن داوای گریبه ستی ئازاد بوونیا ن کرد، ئەوه با

گریبەستیان بۆ بنووسن. تەنانەت پیاوانی موسوڵمان ھەلەدەنێ کە پارە بدەنە کەنیزە کە کان بۆ ئەوێ بتوانن خۆیانى پى پزگار بکەن.

قال الله تعالى: " **وَالَّذِينَ يَبْتِغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَآتُوهُمْ مِّنْ مَّالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ** " (النور 33)

واتە: "ئەو کەنیزەکانەى دەیانەوێت خۆیان بکرنەو، ئەوێ ئیوێ لەگەڵیاندا پێک بکەون و پێگەى ئازادییان بۆ ئاسان بکەن، ئەگەر خێرتان تێدا بەدى دەکردن، وە لەو مال و سامانەى کە خوا پێى بەخشیوون بەشیان بەدەن (بۆ ئەوێ خۆیانى پى ئازاد بکەن)"

تیبینی: تاکە مافیەک کە کەنیزەک نیەتى لەکاتى پێدانیدا بە پیاویک، مافی ھەلبژاردنى ئەو پیاوێیە بەدلى خۆى، چونکە ئەم ئاڤرەتە لە شەردا دەسگیر کراو، ھەتا ئەم سەردەمەى خۆشمان لە یاسای ھىچ ولاتیکدا نیە کە ئەسیری جەنگ بەم شیوێیەى ئیسلام مامەلەى لەگەڵدا بکریت. ھىچ یاسایەکی زەمینى جیاوازی نەکردووە لەنێوان ئەسیری ژن و پیاو لە شەردا، لە زۆرینەى زۆرى حالەتەکاندا راستەوخۆ حوکمى ئیعدامى بەسەردا ئەسەپینن، یاخود زیندانى ھەتا ھەتایی ئەکریت. بەلام لە ئیسلامدا ئاڤرەتى دەستگیر کراو زیندانیش ناکەن (دواى تەواو بوونی شەپ)، بەلکو ئەدریتە دەست پیاویکی موسوڵمان و پەرورەدە و چاودیری ئەکریت. ئایا بدریت بە پیاویک و

سه‌رپه‌رشتیاریکی بۆ بدۆزیتته‌وه یاخود راسته‌وخۆ بکوژیت یان زیندانی
هه‌تا هه‌تایی بکریت، کامیان باشتره ؟؟

ئه‌گه‌ر ئافره‌ته‌که زۆر زۆر نارازی بوو به‌رامبه‌ر به‌و بپیاره،
ده‌توانیت خۆی بکرپته‌وه و داوای نووسینی گریبه‌ستی پزگاربوون بکات
له به‌رامبه‌ر کارکردن یاخود پاره (وه‌کو له پێشه‌وه له خالی 11
باسمان کرد).

بۆیه ته‌حه‌ددای هه‌موو عه‌لمانی و مولحیدانی سه‌رانسه‌ری دونیا
ئه‌که‌م، یاسایه‌کم بۆ به‌یئن جوانتر و باشتر له‌م یاسایه‌ مامه‌له‌یه بکات
له‌گه‌ڵ ئه‌سیری جه‌نگ دا.

ئه‌وه‌ی زۆر گرنگه له‌م بابته‌دا ئاگاداری بین، ئه‌وه‌یه که ئیمه
باس له ئافره‌تیکی ناموسولمانی ئاسایی ناکه‌ین، به‌لکو باس له
ئافره‌تیک ده‌که‌ین که هاتۆته‌ریزی سوپای ناموسولمانان و ئاماده‌یه
موسولمانان بکوژیت، بۆیه کاتیک شکست ده‌هینن له شه‌ره‌که‌دا و
موسولمانان ده‌ستگیری ده‌که‌ن، ئینجا سه‌ره‌پرای ئه‌وه‌ش به‌م شیوه‌یه
مامه‌له‌ی له‌گه‌ڵ ده‌کریت که باسی ده‌که‌ین. کئ هه‌بووه ماف بداته
ئه‌سیری جه‌نگ جگه له ئیسلام !!! کئ هه‌بووه جگه له کوشتن و
زیندانی هه‌میشه‌یی پێگه‌یه‌کی تر دابنیت بۆ ده‌ستگیرکروانی جه‌نگ
!!؟

پینجهم: ئهو کارانهی که حه رامن له بابته تی که نیه کدا ئه نجام

بدرین چین؟

1- نابیت دوو خوشکی که نیه ک بدرین به هه مان پیاو، واته پیاویک ناتوانیت له هه مان کاتدا دوو خوشک بکاته که نیه ک لای خوئی، یاخود دایک و کچ... هتد، که ئه مهش هه مان ماف و یاسای کچان و ئافره تانی ئازادی موسلمانه . به شیکه له دادپه روه ری ئیسلام که هه ندی ئاسای ئازاده کانی ئیمانداران ئه م که نیه کانه ده گریته وه ئه گه رچی موسلمانیش نین ..

ئیمامی شافعی سه باره ت به م ئایه ته {وان تجمعوا بین الأختین الا ما قد سلف} ده فه رمویت: " فلا یحل الجمع بین الأختین بحال من نکاح ولا ملک یمین لأن الله تبارک وتعالی انزله مطلقا" (کتاب الأم - ج 5 - ص 3)

واته: "دروست نیه هینانی دوو خوشک له هه مان کاتدا (هه ردووکیان زیندوو بن) نه له هاوسه رگیری ئاساییدا و نه له که نیه ک دا، چونکه خوای گه وره به په هایه نه هی لی کردوو ه له و ئایه ته دا"

2- نابیت پیاوه موسولمانه که سه رچی له گه لدا بکات هه تا یه ک جار سوپی مانگانه ی ته واو نه بیت و پاک نه بیته وه . بو ئه وه ی بزانییت ئایا پیش ئه وه ی ببیت به ژنی ئه م پیاوه موسولمانه مندالی له سکدا

نه بووه له میژدی پيشووتری، ئەگەر دەرکەوت مندالی هەیه، پێویستە ئازاد بکریت هەتا مندالەکەى دەبیّت. (مندالەکەى کەسیکی ئازاد و هاوڵاتیەکی پلە یەک دەبیّت له دەوڵەتە ئیسلامیە کەدا و مافی بەخێوکردنی ئەکەوێتە سەر ئەو پیاوێی کە ئافرەتە کە له ئەستۆ ئەگریت).

پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلم) دەفەرمویت: **"لا توطأ حامل حتی تضع، ولا غیر حامل حتی تحيض حیضه"** (رواه احمد 28 / 3، والحاكم 2 / 212، وصححه على شرط مسلم).

واتە: "پیاو نابیت بچیتە لای ژنیک (ژنیک بەینیت) کە سک پر بیّت، هەتا سکەکەى دانەنیت. وه ناتوانیت بچیتە لای ژنیک کە له سوپی مانگانەدا بیّت، هەتا سوپەکەى تەواو نەبیّت"

3- دروست نیه به هیچ شیۆهیهک کاری نەشیاو بهم ئافرەتانە بکریت، بەلکو پێویستە شەرەف و ناموس و کەسایەتیان پاریزری، کە هەر ئەمەشە ئامانجی ئەم پرۆسەیه. خوای گەرە دەفەرمویت: **"وَلَا تُكْرَهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ"** (النور 33)

واتە: "کەنیزە کە کانتان هەلمەنن لەسەر خراپەکاری و بو کاری خراپ بە کاریان مەهینن"

شەشەم: بەكەنیزەك كۆردن يان ئىھمال كۆردن.

گىرگىتىن خال لەم بابەتە دا ئەم خالەيە، چونكە ھۆكارى سەرەكى ھەلەتتەگەشتنى مولحيد و عەلمانىەكانە بۆ ئەم بابەتە، ئەوان وادەزەن بەكەنیزەك كۆردن بۆ بەكۆيلەكۆردنى ژنانە و تاكە ئامانچ لىي زەليل كۆردنى ژنانە و بەكارھىنانىانە وەكو ئامىرئىكى سىكىسى و تەنھا بۆ چىژ وەرگرتىنە، وە ھەمىشە بە جۆرىك باسى كەنیزەك دەكەن كە ئافرەتتەكە زنجىر كراوئەتە گەردنى و سوکايەتى پى دەكرىت و لە مالىكدايە خزمەتى كۆمەلىك پىاوى شەھوئەتباز و داوین پىس دەكات (كە ئەم تىروانىنەى خۆيان بۆ بابەتەكە كۆردووە بە چەند فىلم و دراما و شانۆيەك و ھەر پۆستىكىش ئەكەن لە تۆرە كۆمەلايەتەكان وىنەيەكى ئەم فىلمانە بەكاردەھىنن كە كۆمەلىك ئافرەت بە زنجىر بەستراونەتەووە و لە بازاردا موسولمانان كرىن و فرۆشتىن پىو دەكەن و پىاوە شەھوئەتبازەكان داوین پىسىان پىو دەكەن، بۆ چەواشەكۆردنى خەلكى و ناشرىن پىشاندانى بابەتەكە)، وەك چۆن لای پۆرژئاوايى ھاوبىرەكانىان ئافرەت لە مەلھا و دىسكۆكان بەكار دەھىنرىت بۆ ئەم كارە و تا ئىستا ھىچ مولحيدىك لەسەر مافى ئەو ژنانەى لە دىسكۆكانى ئەوروپا پۆرژانە دەست درىژى و سوکايەتبان پى دەكرىت پۆستىكى نەكۆردووە و لايقىكى نەكۆردۆتەو، ھەلوئىستىكى نەواندووە. بەلام ئامادەيە ھەموو شەويك پۆستىك بكات ياخود لايف بكاتەووە و دەيان

و سەدان درۆ بکات و میژوو بشیوینیت و خەلکی چەواشە بکات لەسەر
ئەم بابەتی کەنیزە کە لە ئیسلام دا.

ئەو تیگەشتنە ی مولحیدەکان هەیانە بۆ پرۆسە ی بە کەنیزە ک
کردن، تیگەشتنیک ی تەواو دوورە لە و ئامانج و مەبەستە ی کە ئیسلام
هەیه تی بۆ ی.

لە ئیسلامدا ئافرەت بۆ یە دەکریتە کەنیزە ک تا لە دوا ی جەنگ
ئافرەتە بە جیماوە کان بێ سەرپەرشت نە بن و پیاویک ببیتە سایە و
سیبەریان و لە پووی ماددی و مەعنەویە و پالپشتی خۆیان و منالە
بە جیماوە کان یان بیت.

جیاوازی سیستەمی ئیسلام و سیستەمی عەلمانیەت

هوتەم: جياوازی سیستەمی ئیسلام و سیستەمی عەلمانیهت له چارهسەری ئەو کێشەنە ی که دواى جەنگ پووبەپووی کۆمەلگا دەبیتهوه .

ئىسلام بۆ هەموو کێشە کۆمەلایەتی و ئابوری و سیاسیهکان باشتەین چارهسەر و نایابترین پڕۆژەى هەیه .

له ئىسلامدا: " ئامانج پاراستنى به‌هاى مرۆڤه " واتە هەموو شتەکان دەبیته بخڕینه خزمەتی مرۆڤهوه و باشتەین چارهسەر دابنریت بۆ پزگاربوونی مرۆڤهکان له هەر کۆسپ و ته‌گه‌ره و ناخۆشیهک .

به‌لام له عەلمانیه‌تدا "ئامانج به‌ده‌سته‌پێنانى ئابوری و پاره‌یه" واتە مرۆڤایه‌تی ده‌خړیته خزمەتی پاره‌وه، کى پاره و هیزی زیاتر بوو ئەوه باشتەینه . بۆیه کاتی‌ک و لاتان داگیر ده‌کەن، تاکه شت به‌لایانه‌وه گرنگ بیته چۆنیه‌تی بردنی سه‌روهت و سامانی ئەو و لاتەیه، ئیتر خه‌لکه‌که‌ی له برسا ئەمرن، ئەکوژین، که‌م ئەندام ئەبن، منداڵ و ژن بى سه‌رپه‌رشت و هه‌تیو ئەکه‌ون ..هتد، ئەمانه هیچ گرنگ نین لای ده‌سه‌لاتدار و سیستەمی عەلمانیهت .

له به‌رامبه‌ردا ئەو سیستەمه‌ی ئىسلام دایناوه بۆ بارودۆخی دواى جەنگ، چه‌ندین کاریگه‌ری زۆر باشی هه‌بووه له کۆمه‌لگادا، له‌وانه :

1- ئافره تانی به جیماو له شه پ بئ سهرپهرشت ناکه ون و پیاویک ده بیته سهرپهرشتیان و کاروباری پوژانه یان له ئهستو ئه گریته . به لام له سیسته می عه لمانیه تدا هیچ حسابیک بو ئه م ژنانه نه کراوه که میرده کانیان له دهست داوه له شه په که دا .

با به نمونه یه کی واقعی به راوردیک بکه یان له نیوان سیسته می عه لمانی و سیسته می ئیسلامدا... کاتییک ئه مریکا عیراقی داگیر کرد، به پیی راپورتیکی پوژنامه ی (پوئته رز) و پیکخواوی (IBC)، به هوی جهنگی ئه مریکاوه بو سهر عیراق زیاد له (1 ملیون و 500 هه زار) ئافره ت بیوه ژن که وتوون، وه به پیی راپورتیکی UNICEF زیاد له (4 ملیون) مندال بئ سهرپهرشت که توون له عیراق دا...

ئه مریکا چی کرد بو ئه م ژن و مندالانه !!؟

هیچ ...! بئ سهرپهرشت به جیی هیشتن...!

حالی ئه م ژنانه له سالی 2003 وه هه تا ئیستا چی بووه !!؟

به شیکیان خویان و منداله کانیشیان سوال ئه که ن بو به دهست هینانی قووتی ژیانیان ، که پوژانه سووکایه تیه کی زوریان پی ئه کریته ، که ئه گهر پیی بلییت وهره بته که مه که نیزه ک و ئه و مافانه ت ئه ده می (که پیشتر ئاماره مان پیدایا) نه ک ههر پازی ئه بیته ، به لکو هه زاران جاریش سوپاست ئه کات .

به شیکي تری ئەم ژنانه به داخه وه دهستیان داوه ته له شفرۆشی
بۆ پهیدا کردنی بژۆیان. به شیکیشیان به خێرو خیراتی موسولمانان
ئەزین یاخود موسولمانیک کردووێهتی به ژنی دووه می، که مولحید و
عهلمانیه کان دژی ئەمه شن، تهنها هۆکاریش که دژایه تی فره ژنی ئەکه ن
ئوهیه که ئەیانه ویت ژنانی موسولمان بی سهرپهرشت بکه ون و پاشان
به ئاسانی بکه ونه دهستیان. هه موو هه ولی عهلمانیه تی بۆ ئافره تی
ئوهیه که ئەو ئافره ته داپرن له باوک و برا و میرده که ی، به ناوی
ئازادی و مافی ئافره تی، پاشان ئافره تیکی بی که س و بی سهرپهرشت
به ئاسانی بکه ویته دهستیان و ئەوانیش چی نه شیاوه له گه لی بکه ن و
بیکه نه مۆدییل و ریکلامی جل و بهرگ و پیللاو و سابوون و عه لاگه و
... هه موو شتیکی شیاو و نه شیاو.

به لام ئیسلام درکی به وه کردوو ه که ئەگه ر ژنانی کۆمه لگا
(پهروه ده که ری نه وه ی داها توو) بی سهرپهرشت بکه ون، ئەوه
کاره سات دروست ئەبییت له کۆمه لگادا، بۆیه ته نانه تی رینگه ی نه داوه که
ژنانی سوپای دوژمنیش بی سهرپهرشت بکه ون و هه ر زوو سپاردوو یانن
به پیاویکی موسولمان و پیاوه که بۆته سهرپهرشتیاری خۆی و
مناله کانی.

2- عهلمانیهت هیچ حسابیک بۆ فکر و هزری خه لکانی ئەو ولاته ناکات که داگیری دهکات، به لکو ههولی تهواو دههات له پریگه ی راگه یاندنه کانیه وه خه لکی به ره و جه هل و نه زانی به ریته و سه رقالیان بکات به شتی بی سووده وه، وه کو به چاوی خۆمان پۆژانه له عیراق و کوردستاندا ده بینین راگه یاندنه کان خه لکیان گه یاندۆته چ ئاستیک و شه و پۆژمه شغولیان کردوون به شتی بی بنه مای وه کو (قیستیقالی شاجوان و قیستیقالی په نگه کان و جه ژنی هالووین و شه وه ئاهه نگ و لایف میوزیک... هتد) ده یان و سه دان شتی بی مانای تر.

به لام ئیسلام هه ولی داوه ته نانهت ده ستگیر کراوانی سوپای دوژمنیش له ناو کۆمه لگاکه ی خۆیدا به یلایته وه، بۆ ئەوه ی بیته هۆکاریک بۆ هیدایه تدانیان و دهره یانیان له شه وه زهنگی کوفر و گومرایی و به ره و پووناکی ئیسلام پینموونیان بکات و له دونیا و قیامه تدا سه ره رزیان بکات.

که ئەوه ش ئامانجی سه ره کی ئەم دینه یه { **کِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ** } (سوره ابراهیم-1)

واته: " ئەه ی محمد، ئەم قورئانه کتیییکه دامانبه زاندووه بۆت تا خه لکی له تاریکیه کانی (بی باوه پی و نه زانی و سه رلیشیواوی)

دەربەھینیت، بەرەو نوورو پۆشنایی ئیمان، بەویستی پەرورەدگارێان، تا دەگەنە پێبازی راستی ئەو خودایەیی که بالادەست و شایستەیی سوپاسە"

بۆیە لە میژوودا زۆریک لە کەنیزەکان موسوڵمان بوون کاتیکی زانیویانە ئیسلام ئاینیکی پاک و بەسوودە بۆ مرۆڤایەتی و پیاوێ موسوڵمانەکانیش باش مامەڵەیان لەگەڵ کردوون و هەموو مافەکانیان داون و بێ پێزیان پێ نەکراوە. گۆرینی ئاینیش بە ویستی خۆیان بوو نەک بە زۆر.

3- ئیسلام وای کردووە ئەم کەنیزەکان و بەندانە ببنە بەشیک لە کۆمەڵگا و وەچەکانیان بوونەتە هاوڵاتی پلە یەک و هەموو مافیکیان هەبوو.

لە میژووی موسوڵماناندا یەکیک لە دەوڵەتەکان ناوی (دەوڵەتی مەمالیک) بوو. واتە دەوڵەتی کۆیلەکان.

مەمالیک: ناوێکیان لەوێ هاتوووە کە نەژادیان دەگەرێتەوێ بۆ کۆمەڵیک بەندەیی بەدیگیارو لە جەنگی موسوڵمانان بەرامبەر بێباوەران، منداڵ و وەچەکانیان هاوڵاتی پلە یەک بوون لە کۆمەڵگادا. هێندە خاوەن ماف بوون توانیویانە ببنە دەسەڵاتداری موسوڵمانان و

زیاتر له دوو سده و نیو حوکمی میسر و شام و عیراق و هندیک بهشی نیمچه دوورگهی عه ره بی بکه ن، له سالی (۱۲۵۰ تا ۱۵۱۷)

به لام عه لمانیه ت هر ولاتیکی داگیر کردی، کۆمه لیک دز و جهرده و مافیا و ئەلقه له گوپی خوی کردوو به سه رکرده یان که هر پۆژه و جۆره نه هامة تی و قهیرانیک به سه ر میلیه ته که دا ئەهینن، پۆژ به پۆژ ژیا نی خه لک قورستر ئەکه ن و زیاتر ولاته که به قوردا ئەبه ن، بۆ ئەوه ی هرگیز خه لکی ئەو ولاته نه توانیت پیا نیان بلیت ئیوه داگیرکه رن و سهروه ت و سامانی ولاتتان دزیوین و بچه دهره وه له ژیا نمان. ئیوه ئیمه تان کردوو به کۆیله ی پیش ئیسلام و هیچ مافیکی سه ره تاییمان پی رهوا نابینن.

سویند به خوی گه وه کۆیله کانی سه رده می ئیسلام زۆر له خه لکه (به حساب) ئازاده که ی ولاتانی داگیرکراوی ئەمریکای ئیستا، و به ریتانیا و فه ره نسا و ئیتالیا ی جارن، خۆشتر و باشتر ژیا ون و مافه کانیان زیاتر دا بین کراوه . میژوو پر پر له وینه و چیرۆکی قیزه ونی ده سه لاتداری عه لمانی به رامبه ر ولاتانی موسولمانی داگیرکراو، (له به ر دریز نه بوونه وه ی بابه ته که نامانه ویت ئاماژه یان پیدیه ی)

خویان خه لکیان کردوو به کۆیله له م سده ی 21 یه که دا، به لام له ری پراگه یاننده کانه وه و له ری به چکه مولحیده به زیو و

نه زۆکه کانیانه وه داوۆکی له مافی کۆیله کانی چوارده سه دهی پیش
ئێستای ژێر ده سه لاتی موسوڵمانان ده که ن و فرمیسی تیمساحیان بو
ده پێژن .

4- ئیسلام نهک هه ر سوکایه تی به ژێرده سه ته کان نه کردوه ،
به لکو به گه وه باسی کردوون و پاداشته که ی به دوو به رامبه ر بو
حساب کردوون، ئەگه ر بێتو موسوڵمان بن، ئەوه دوو پاداشتیان بو
هه یه :

یه که م: پاداشتی گوپرایه لی خودا .

دوهه م: پاداشتی گوپرایه لی خاوه نه کانیان .

ئەم تیپوانینه ی ئیسلام بو به نده کان وای کردوه له صحابه یه کی
به پێزی وه کو ابوهریره که بلیت: " **للعبد المملوك اجران وانذی نفسی بیده لولا**
الجهاد والحج وبر أمی ، لأحبت أن أموت وأنا مملوك" (رواه البخاري 2548، ومسلم
1665)

واته: " به نده کان دوو پاداشت وه رده گرن، سویند به و زاته ی
گیانی منی به ده سه ته، ئەگه ر له به ر جهاد و حج و مافی دایکم نه بوایه،
ئەوه چه زم ئەکرد به به نده یی بمرم " .

پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) له چندی فہرموودہ دا
نامورڳاری شویکے وتوانی کردوہ بهوی که زور باش بن له گهل
که نیزهک و ژیردهسته کانیاندا.

له فہرموودہ یه کدا پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) ده فہرموویت:
" **أَيُّمَا رَجُلٍ كَانَتْ عِنْدَهُ وِلْدَةٌ، فَعَلَّمَهَا فَأَحْسَنَ تَعْلِيمَهَا، وَأَدَّبَهَا فَأَحْسَنَ تَأْدِيبَهَا، ثُمَّ
أَعْتَقَهَا وَتَزَوَّجَهَا فَلَهُ أَجْرَانِ** " (رواه البخاری - برقم: 5083)

واته: "هر پیاویک که نیزه کیکی لابوو، به جوانی فیری کرد، وه
به جوانی په روه ردهی کرد و فیری نادابه جوانه کانی کرد، پاشان نازادی
بکات و پاشانیش بیخوازیت (به عقدی زواج و بیکاته ژنی هه میشه یی
خوی) نه وه (له قیامه تدا) دوو جار پاداشت دهریته وه (پاداشتی
په روه رده یه کی جوان - پاداشتی نازاد کردن و هینانی)"

ئا ئه مه ئامانجی ئیسلام بوه له م بابه ته دا، پرگار کردنی
نافرته یکی بی که س، سه ره رشتی کردنی، په روه رده و فی رکردنی ناداب
و نه خلاقی جوان، پاشان نازاد کردنی، پاشانیش زواج کردنیکی
هه میشه یی.

ئیستاش کاکي مولحید هاتووه به عه قلیکی بوش و ناخیکی
بوگن و هزریکی له رزوکوه خوی کردووه به دا کوکیکاری مافی
کو یله کانی 14 سه ده پیش ئیستا و چاوی داخستووه له ئاست نه و

ھەموو داڭىركارى و كۆيلايەتتە وەحشىگەرانەى پۇژانە بەبەرچاويەوہ
پوودەدات لەسەر دەستى دەسەلاتدارانى عەلمانى و شىوعى و
لادىنەكانى ھاوبىرىيەوہ .

لە كۆتاييدا و بە كورتى

له كۆتاييدا و به كورتى ده لىم:

* سيسته مى به كه نيزهك كردن له ئىسلامدا (به و مه رج و ئه حكامانه ي ئىسلام دايناوه) باشتري ن پلانىكه كه دواى جهنگ په پره و بكرىت بو چاره سهرى ئه و دوخه قورسه ي دواى جهنگ دروست ده بىت .

* به كه نيزهك كردن بو له ئه ستو گرتنى ژنان و مندالانى به جىماوى دواى جهنگه ، نهك ئيهمال كردنيان .

* به كه نيزهك كردن بو پاراستنى كو مه لگايه له بلا بوونه وه ي فساد و خراپه كارى و بى په وشتى و داوین پيسى .

* هميشه شانازى به ئىسلامه كه مانه وه ده كه ين و خو مان له هيچ ياسا و شه ريعه تىكى نادزينه وه و له هه موو سه رده ميكددا به باشتري ن و چاككترين به رنامه ي ده زانين بو چاره سهرى كيشه كو مه لايه تى و ئابورى و سياسيه كانى ولات .

* ئه مه ي له م نووسينه دا باس كرا ، ئه حكامه كانى كه نيزهك و چو نيه تى هه لسوكه وت بوو له گه ليان به پيى ئه و شه ريعه ته ي كه له قورئان و فه رمووده كان دا هاتووه ، له غه يرى ئه مه ، هه ر خيلافه ت و گروپ و پيكر او يكي ئىسلامى له كو ن و نويدا به شيوازيكى تر مامه له ي كرد بىت له گه ل كه نيزهك دا ، ئه وه مال نيه به سه ر ئىسلامه وه و ئىسلام لى به ريه .

* به مولحید و علمانیہ کانیش ئەلئین: دەزانین که ئیوه که سایه تیه کی شه هوه تبارن، هەر بابە تیکتان بۆ باس دە کریت راسته و خو تهنه لایه نه سیکیسه که ی ده بینن و ناتوانن و ئاماده نین به هیچ چاویکی تر سهیری بابە تی "ژن" بکه ن. به لام وه کو باس مان کرد ئامانچ له به که نیزه ک کردن زۆر گه وره تر و فراوانتره له وهی ئیوه بیری لی ئه که نه وه. ئامانچ لپی: له ئەستۆگرتنه، هیدایه تدانه، پاراستنه، ژیانه له ژینگه یه کی ئارام دا، په روه رده کردنی نه وه یه کی نوئی و ئازاده.

* تهحه ددای هه موو مولحیدان ئە که یین، له ئیستاوه هه تا قیامهت، بتوانن چاره سه ریکی باشتر و گونجاوتر به یین بۆ بارودۆخی ئە و ژن و مندالانه ی که له دوا ی جهنگ دروست ده بییت. چاره سه ریکی بییت به کرداری جی به جی کرابییت و لیکه وته ی باشتری هه بییت له وهی که چاره سه ره که ی ئیسلام هه یبووه، نه ک ته نه نا نووسینی سه ر وه ره قه و قسه ی زلیان بییت.

والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته .

سعد عبدالکریم محمود

23.03.2020